

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-755/19-E

Název	Základní škola Hlinsko, Ležáků 1449, okres Chrudim
Sídlo	Ležáků 1449, 539 01 Hlinsko
E-mail	red@zslezaku.cz
IČ	70913501
Identifikátor	600090442
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Ing. Mgr. Bc. Tomáš Louda, MBA
Zřizovatel	město Hlinsko
Místo inspekční činnosti	Ležáků 1449, 539 01 Hlinsko Poličská 757, 539 01 Hlinsko
Termín inspekční činnosti	24., 27. až 29. 5. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola Hlinsko, Ležáků 1449, okres Chrudim (dále „škola“) vykonává činnost základní školy a školní družiny.

V hlavní školní budově se v době inspekční činnosti ve 12 třídách vzdělávalo celkem 242 chlapců a dívek, což je oproti lednu 2014 úbytek 150 žáků. Potřeba podpůrných opatření byla aktuálně přiznána 29 z nich. V objektu v Poličské ulici jsou umístěny čtyři třídy zřízené výhradně pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (na základě § 16 odst. 9 školského zákona), zařazeno v nich bylo úhrnem 28 žáků, stejně jako při minulé inspekci. Celková kapacita školy je v současnosti využita ze 47 %. Jeden žák plní povinnou školní docházku v zahraničí. Výuka je vedena podle tří různých školních vzdělávacích programů - „Krok za krokem“ pro základní vzdělávání (dále ŠVP ZV), „Klíč“ pro základní vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením (dále ŠVP LMP) a „Klíč“ pro obor vzdělání základní škola speciální (dále ŠVP ZŠS).

Do čtyř oddělení školní družiny bylo pro školní rok 2018/2019 přihlášeno 85 žáků. Činnost probíhá podle Školního vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání „Školní družina“ (dále ŠVP ŠD).

Stravování pro žáky a zaměstnance zajišťuje přímo v areálu školy školní jídelna, samostatný právní subjekt.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Od poslední inspekční činnosti pracuje vedení školy v nezměněném složení. Část záměrů a úkolů, jež obsahovala koncepce rozvoje školy, se kterou ředitel vstupoval před šesti lety do funkce, se v daném období ne zcela podařilo realizovat (např. zavádění inovací do výuky, posilování sounáležitosti pedagogů se školou). Jednoznačně splněné byly cíle v oblasti materiální. Nedávná revitalizace budov a modernizace vybavení zvýšila atraktivitu školy pro současné i budoucí žáky a jejich rodiče. Prostředí tříd a společných prostor je upravené a podnětné. Kladem je, že se změny dotkly též heren školní družiny, jež jsou s novým nábytkem a hračkami příjemným místem pro odpolední relaxační aktivity. Možnost k zamyšlení a diskusi přináší otázka využívání objektu v Poličské ulici, a to zejména v souvislosti s nepříznivými podmínkami pro výuku tělesné výchovy (malý sálek s žíněnkami a ribstoly) a nutností docházet do školní jídelny, přičemž hlavní budova má vzhledem ke značnému úbytku tříd nadstandardní prostorové podmínky a ve svém areálu vše, co žáci potřebují pro každodenní činnost.

Ředitel v rámci individuálních vzdělávacích aktivit intenzivně rozvíjí své manažerské dovednosti a může být tímto přístupem příkladem pro ostatní. Přesto dílčí zjištění v některých oblastech zatím ukazují menší účinnost kontrolního systému. Prostřednictvím školního řádu a dalších interních směrnic má škola přehledně stanovena pravidla své činnosti, pro pracoviště v Poličské ulici v některých částech odlišně (kratší provozní doba školní družiny, pozdní čas oběda školní družiny), což může na rodiče působit nepříznivým dojmem. Většinu úkolů souvisejících s provozem a organizací vzdělávání v tomto objektu zajišťuje jedna ze dvou zástupkyň.

Na snižující se počet žáků je nutné každoročně reagovat personálními opatřeními, což je omezujícím faktorem pro optimální sestavení pedagogického sboru, zejména z pohledu složení oborových specializací. Ředitel přemýšlí nad delegováním kompetencí na další pracovníky, oslovuje možné adepty, podporuje profesní rozvoj jejich i ostatních pedagogických pracovníků. Přesto se část z nich v posledních dvou školních letech neúčastnila žádné ze vzdělávacích akcí. Přetrvává tak nedostatek zmíněný již v předešlé inspekční zprávě, který se negativně odráží například v malé didaktické pestrosti vzdělávacího procesu. Hromadné vzdělávání pro celý pedagogický sbor zatím nebylo

zařazeno, vhodným tématem by byla například týmová spolupráce. Dílčím pozitivem je začínající sdílení zkušeností mezi učiteli formou vzájemných hospitací.

Zajištění podmínek pro fyzické i psychické bezpečí žáků věnují pozornost vedle vedení školy také učitelé, kteří vhodně vkládají tematiku bezpečnosti a ochrany zdraví do výuky v jednotlivých předmětech. Metodicky prevence aktivně sledují projevy rizikového chování žáků, v případě výskytu jsou přijímána konkrétní opatření, zpravidla plynoucí ze závěrů jednání se zákonnými zástupci, žáky a podle potřeby s příslušnými institucemi. Důraz je kladen také na zdravý způsob života, trend zdravého stravování je podporován zapojením do programů Mléko do škol, Ovoce do škol.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Realizované školní vzdělávací programy jsou zpracovány v souladu s příslušnými aktuálními rámcovými vzdělávacími programy. Stanovené učební plány byly naplňovány. Vzdělávací proces doplňují mnohé mimoškolní akce (kulturní představení, exkurze, výlety atd.), jež představují probíraná témata v kontextu reálného světa. Škola se výrazně hlásí k aktivitám posilujícím environmentální výchovu, a to nejen proto, že přibližně třetina pedagogů disponuje oborovou specializací (aprobací) pro přírodopis. Žáci se účastní různých ekologických programů a pobytových projektů, které podporují jejich vztah k životnímu prostředí a rozvoj přírodovědné gramotnosti.

Ve sledované výuce byl stejně jako minule napříč všemi ročníky nejčastěji využíván frontální způsob práce, mnohdy s dominancí učitele a předáváním hotových poznatků žákům. Mnohé hodiny tak byly jednotvárné, nepodporovaly zásadním způsobem aktivitu většiny žáků, nerozvíjely spolupráci a uvažování v souvislostech. Jednou z příčin zmíněných nedostatků je chybějící dovednost pedagogů přesně vymezit vzdělávací cíl, aby bylo zřejmé, kam výuka směřuje a čeho má dosáhnout. Z hlediska použitých metod byl vzdělávací proces pestřejší na 1. stupni, a to zejména v souvislosti s občasným začleněním prvků činnostního učení a některých tvůrčích aktivit. Ve většině vyučovacích hodin motivačně působilo propojení probíraného učiva se situacemi každodenního života, občas byla vhodně využita práce s chybou, méně podpora učebními pomůckami. Výjimkou se v tomto ohledu ukázala například výuka fyziky či přírodopisu v 6. ročníku, kde byla názornost prioritou. Hodiny cizích jazyků byly vedeny pouze v některých případech v příslušném jazyce, což ne zcela přispívalo k rozvoji komunikačních kompetencí žáků. Diferenciace výuky byla zaznamenána zřídka. Hodnocení se omezovalo jen na stručné výroky oceňující okamžité žákovské výkony. Přetrvávajícím negativem většiny hospitovaných hodin je absence vedení žáků k sebereflexi, sebehodnocení a vzájemnému hodnocení. Nedostatkem, uvedeným již v minulé inspekční zprávě, je chybějící závěrečná část výuky se shrnutím a zopakováním důležitých poznatků a celkovým zhodnocením práce.

Vzdělávací proces ve třídách v Poličské ulici v poslední době poznamenaly mnohé personální změny v pedagogickém kolektivu. Vzhledem ke složení třídních kolektivů z žáků několika ročníků probíhala výuka nejčastěji střídáním přímé vyučovací aktivity učitele se zadanou samostatnou prací ostatním žákům. Nízké počty přítomných byly předpokladem partnerské atmosféry při vyučování. Občas zařazené činnostní učení přirozeně motivovalo žáky k vyššímu zájmu o předkládané učivo a zadávané úkoly. Ve vzdělávacím procesu někdy chyběly vhodné názorné pomůcky a další materiály, které by výuku žákům usnadnily a podpořily je v efektivnější fixaci učiva. Minimální bylo využití digitálních technologií. V náročném vzdělávacím prostředí sehrála důležitou roli pozice asistentek pedagoga, které svým působením a součinností s vyučujícími většinou napomáhaly k příjemné pracovní

atmosféře. Jejich aktivní činnost byla zpravidla přínosem pro většinu žáků ve třídě a zvyšovala tak úroveň výuky. Ne ve všech případech však byla tato pomoc využita efektivně. Z didaktického hlediska nebyla příliš organizována diferenciací nároků a požadavků podle rozdílných schopností, možností a speciálních vzdělávacích potřeb žáků. Posouzení žákovské práce prováděné v průběhu hodin bylo obvykle pozitivní, mělo zejména slovní formu a žáky povzbuzovalo. Pro závěrečné shrnutí, zopakování nových poznatků, zhodnocení a případně sebehodnocení většinou nebyl ve sledovaných hodinách vytvořen dostatečný prostor.

Průběh zájmového vzdělávání ve školní družině navazuje na vybrané vzdělávací oblasti ŠVP ZV a dále je rozvíjí. Naplňování cílů probíhalo formou pravidelných činností, jejichž realizace zohledňovala individuální zájmy a aktuální potřeby žáků, a to zejména vzhledem k jejich momentálnímu psychickému i tělesnému stavu. Respektován byl výběr aktivit, doba na odpočinek i případné zapojení do kolektivu. Přístup vychovatelek pozitivně přispíval k podpoře dětské individuality s ohledem na osobní možnosti žáka. V Poličské ulici zpravidla po povinné výuce byla žákům umožněna dostatečná relaxace, případně stimulace v míčovém bazénu, polohování a další potřebné úkony. Slabým místem je časová organizace stravování, žáci odcházejí na oběd do hlavní budovy až po skončení šesté vyučovací hodiny.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Úroveň získaných vědomostí a dovedností žáků učitelé ověřují ústním či písemným zkoušením. Kvalita písemného prověřování znalostí byla rozdílná, některé testy (např. v přírodopise v 6. a 7. ročníku) byly sestaveny zdařile, obsahovaly úkoly vyžadující více myšlenkových operací, nikoliv jen pamětní reprodukci poznatků. Celkově byla v rámci písemného zkoušení méně využívána diferenciací, pozitivem bylo uvedení počtu bodů a hodnotící stupnice hned u zadání úkolů. V menší míře si vyučující zaznamenávají údaje ze svého pedagogického pozorování (aktivita, plnění úkolů atd.), sledování individuálního pokroku žáků zatím systematicky nastavené není. Získané poznatky ke konkretizaci opatření pro rozvoj žáků dosud nesloužily.

Výsledky vzdělávání žáků z pohledu celkového hodnocení na vysvědčení mají od minulé inspekce setrvalou tendenci. Na konci 1. pololetí letošního školního roku prospělo s vyznamenáním souhrnně 55 % žáků (na 1. stupni 82 %). Z přehledu prospěchu je zřejmé, že se v některých předmětech (matematika, přírodopis, fyzika atd.) na 2. stupni objevuje větší počet žáků (včetně těch se speciálními vzdělávacími potřebami) ohrožených školním neúspěchem. Příčinou je zejména styl vedení výuky, kdy prvky aktivního učení jsou zařazovány ojediněle, stejně jako účelná formativní zpětná vazba. V posledním období se objevují neprospívající žáci i v nejnižších ročnících, což může být zvláště na začátku vzdělávací dráhy demotivující. Systém práce s žáky s rizikem školního neúspěchu je založen na nabídce doučovacích aktivit, na možnosti opravit si známku přezkoušením atd. Ovšem ne všichni učitelé dokáží s těmito metodami účelně pracovat, naplňovat potřeby žáků a vytvářet podmínky k jejich úspěšnému vzdělávání. Současně není tato nabídka ze strany žáků vždy využívána.

Významnou akcí, kterou škola každoročně pořádá v oblasti kariérového poradenství, je „Prezentace středních škol“, jež má žákům 8. a 9. ročníku spolu s jejich zákonnými zástupci usnadnit rozhodování při výběru další vzdělávací dráhy. Kromě toho výchovná poradkyně organizuje k podpoře některých oborů exkurze do firem, aby žáci získali přesný obraz případného budoucího uplatnění. Vzhledem k vyčerpání se jí ne zcela daří věnovat kontrole realizace či účelnosti doporučených podpůrných opatření u jednotlivých žáků. Z toho

důvodu byly v této oblasti shledány některé nedostatky (formální zpracování a vyhodnocování individuálních vzdělávacích plánů apod.). Hodnocení ve třídách v Poličské ulici bylo většinou přizpůsobeno možnostem žáků. Jejich podporu zde koordinuje zástupkyně ředitele, která je odpovědná za vzdělávání ve „speciálních“ třídách.

Pozitivní bilance hodnocení chování (snížený stupeň 0,5 až 2 % žáků) ukazuje úspěšnou snahu školy směřovat žáky k osvojování sociálních dovedností a morálních hodnot. Nízká četnost projevů či náznaků rizikového chování svědčí o efektivitě uskutečňované prevence, realizované aktivity mají přímý pozitivní dopad na minimalizaci výskytu rizikového chování žáků.

Cennou informací o kvalitě poskytovaného vzdělávání a motivaci pro nadané žáky přináší účast v různých soutěžích. Největších úspěchů v poslední době dosáhla škola v celém spektru oborů – od matematiky po sport. Důležitou součástí života školy je také její prezentace na veřejnosti, a to na webových stránkách, ve školním časopise, příležitostně přispívá články do regionálního tisku apod. Připravovány jsou již tradičně některé akce (např. Vánoční těšení, Vánoční koncert, dny otevřených dveří), které obohacují místní kulturní dění a snaží se oslovit nové žáky. Důvody pokračujícího odlivu žáků jsou jen těžko vysvětlitelné, ředitel po svém nástupu akceptoval připomínky zákonných zástupců, zajistil jejich vhodné řešení (změna koncepce výuky matematiky, výměna učebnic apod.), po celou dobu usiluje, aby škola byla dobrým spolupracujícím partnerem pro ostatní účastníky vzdělávacího procesu.

Závěry

Vývoj školy

- od poslední inspekční činnosti došlo k výraznému poklesu počtu žáků, v souvislosti s tím se prostorové podmínky staly nadstandardními, negativní vliv měla však tato skutečnost na personální zajištění výuky,
- dále bylo zaznamenáno zlepšení materiálních podmínek, a to zejména v důsledku velmi dobré spolupráce se zřizovatelem,
- změnila se koncepce výuky matematiky na 1. stupni.

Silné stránky

- velmi dobré materiální podmínky pro výuku jednotlivých vzdělávacích oborů a také pro zájmové vzdělávání a trvalá snaha o jejich zlepšování,
- systematicky zajištěná oblast prevence rizikového chování žáků.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- v některých oblastech méně účinné nastavení kontrolních a hodnoticích mechanismů vedení školy,
- nižší úroveň vzdělávacího procesu, a to z hlediska pestrosti zařazovaných metod a forem výuky, využití sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků, což přetrvává již od minulé inspekční činnosti.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- zařadit vzdělávání pro celý pedagogický sbor na téma spolupráce, stanovení a vyhodnocování výukových cílů, sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků,
- zintenzivnit další vzdělávání pedagogů v oblasti metod a forem výuky,
- podpořit výuku žáků na pracovišti v Poličské ulici více názornými pomůckami a speciálně pedagogickým přístupem ke vzdělávání,
- vyjít vstříc psychohygienickým potřebám žáků přihlášených do školní družiny (zejména mladším) na pracovišti v Poličské ulici a poskytnout jim možnost stravování dříve než po šesté vyučovací hodině.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k odstranění a prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina ze dne 1. 9. 2010
2. Rozhodnutí MŠMT o změně v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. 22 038/2006-21, ze dne 17. 10. 2006
3. Rozhodnutí MŠMT o změně v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. 14 860/2007-21, ze dne 5. 6. 2007
4. Rozhodnutí Krajského úřadu Pardubického kraje o změně v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. SpKrÚ 83100/2011 OŠKT, ze dne 4. 10. 2011
5. Výpis správního řízení, čj. MSMT-10993/2015-2, ze dne 1. 6. 2015
6. Jmenování na pracovní místo ředitele, čj. Hl 11819/2013/SOC, ze dne 28. 6. 2013
7. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Krok za krokem“ platný od 1. 9. 2017
8. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Klíč“, zpracovaný podle přílohy upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením, platný od 3. 9. 2007
9. Školní vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální „Klíč“ platný od 1. 9. 2010
10. Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání „Školní družina“ platný od 1. 9. 2016
11. Školní matrika - školní rok 2018/2019
12. Školní řád ze dne 28. 8. 2017
13. Vnitřní řád školní družiny ze dne 25. 8. 2016
14. Rozvrhy hodin tříd a učitelů - školní rok 2018/2019

15. Třídní knihy - školní roky 2017/2018 a 2018/2019
16. Přehledy výchovně vzdělávací práce školní družiny - školní rok 2018/2019
17. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami - školní rok 2018/2019
18. Záznamy z jednání pedagogické rady - školní roky 2017/2018 a 2018/2019
19. Výroční zpráva o činnosti školy - školní rok 2017/2018
20. Personální dokumentace pedagogických pracovníků - školní rok 2018/2019

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Mirka Machková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Mirka Machková v. r.

Mgr. Eva Škodová, školní inspektorka

Mgr. Eva Škodová v. r.

Mgr. Markéta Moore, školní inspektorka

Mgr. Markéta Moore v. r.

Bc. Lenka Kalinová, kontrolní pracovnice

Bc. Lenka Kalinová v. r.

V Pardubicích 24. 6. 2019

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Ing. Mgr. Bc. Tomáš Louda, MBA, ředitel školy

Ing. Mgr. Bc. Tomáš Louda, MBA v. r.

V Hlinsku 26. 6. 2019